

Vladimir Bungov

Elementinpolku 19 C 51
33720 TAMPERE

PÄÄTÖS

21.6.2023

EOAK/5018/2022

Viite: 23.8.2022 vireille tullut kantelu

ASIA: ASIAKIRJAPYYNTÖÖNVASTAAMINEN

1 KANTELU

Vladimir Bungov (jälj. kantelija) pyysi tutkimaan Tampereen kaupungin menettelyä asiakirjapyyntönsä käsittelyssä. Kantelija on pyytänyt kaupungilta 22.6.2022 kopiota päätöksestä koskien Analytikon /Strategia- ja kehittämissyksikkö TRE-01-446-22 palkkaamista, mutta hän ei ole saanut vastausta.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin Tampereen kaupungin selvitys ja lausunto.

2.1 Tampereen kaupungin selvitys

Tampereen kaupungin selvityksessä kerrotaan muun muassa seuraavaa.

Kantelija on hakenut Tampereen kaupungin 11.4.2022-27.4.2022 välisenä aikana avoinna olleeseen analytikon toimeen. Kantelija ei tullut valituksi tehtävään. Kantelija oli yhteydessä rekrytoivaan esihenkilöön puhelimitse 11.5.2022, jolloin esihenkilö kertoi kantelijalle, että häntä ei kutsuttu haastatteluun ja selvitti kantelijalle mitä tekijöitä valinnassa painotettiin. Esihenkilö kertoi myös, että haastatteluun kutsutuilla hakijoilla oli työnantajan arvion mukaan enemmän kokemusta, koulutusta ja osaamista kuin kantelijalla.

Kantelija lähetti 12.5.2022 sähköpostia rekrytoivalle esihenkilölle, joka vastasi kantelijalle kertoen valinnan perusteista ja rekrytoinnin seuraavista vaiheista.

Kesäkuussa kantelija otti uudelleen yhteyttä rekrytoivaan esihenkilöön sähköpostilla ja tällöin esihenkilö ilmoitti valintaprosessin olevan edelleen kesken. Tämän lisäksi rekrytoiva esihenkilö vastasi kantelijalle 8.6.2022 sähköpostilla ja antoi hänelle Monetra Pirkanmaa Oy:n rekrytointiasiantuntijan yhteystiedot tiedusteluja varten. Monetra Pirkanmaa Oy vastasi rekrytointiprosessin tiedottamisesta niille hakijoille, joita ei haastateltu analyytikon tehtävään. Tampereen kaupunki käyttää Monetra Pirkanmaa Oy:n rekrytointiasiantuntijoiden palveluja uuden henkilöstön rekrytoinnissa. Rekrytoiva esihenkilö oli saanut Monetra Pirkanmaa Oy:n rekrytointiasiantuntijalta tiedon, että hakijoille oli ilmoitettu valinnasta sähköpostilla 6.6.2022.

Monetra Pirkanmaa Oy:n asiantuntija oli ilmoittanut rekrytoivalle esihenkilölle, että kantelija voi olla heihin yhteydessä, kun hakijat ovat saaneet tiedon valinnastaan ja valitun henkilön nimi voidaan ilmoittaa. Rekrytoiva esihenkilö oli jo toukokuussa ilmoittanut Monetra Pirkanmaa Oy:n asiantuntijalle, että kantelija on tiedustellut lisätietoja valinnasta ja että näitä on hänelle annettu.

Kantelijalle on edellä kuvatun mukaisesti kerrottu valintaprosessin vaiheista ja valinnan perusteista. Kantelija on saanut tiedon valinnasta sähköpostilla 6.6.2022 kuten muutkin tehtävään hakeneet henkilöt.

Kantelija on käynyt 22.6.2022 Tampereen kaupungin kirjaamossa ja tehnyt asiakirjapyyntönsä valintapäätöksestä. Kirjaamo oli välittänyt tiedon asiakirjapyyntöstä Monetra Pirkanmaa Oy:n rekrytointiasiantuntijoille, mutta tietoa ei ollut välitetty rekrytoivalle esihenkilölle tai hänen esihenkilölleen. Kaupungin mukaan tässä on tapahtunut valitettava virhe sillä kirjaamon olisi tullut välittää asiakirjapyyntö Tampereen kaupungin rekrytoivalle esihenkilölle. Rekrytoiva esihenkilö ei ole saanut tätä pyyntöä eikä näin ollen kantelijan pyyntöön ole vastattu asianmukaisesti. Tampereen kaupunki pahoittelee tapahtunutta virhettä ja on jo muistuttanut kirjaamoa tätä koskevasta ohjeistuksesta, jotta se toimii jatkossa oikein.

Tampereen kaupunki ei tee toimeen valinnasta viranhaltijapäätöstä, joten kantelijan pyytämää asiakirjaa ei olisi voitu hänelle toimittaa, koska sellaista ei ole olemassa. Toimea hakeneista hakijoista laaditaan hakijayhteenveto ja ansiovertailu, joiden perusteella tehtävään valitaan ansioitunein ja soveltavin hakija. Valinnasta ilmoitetaan puhelimitse ja sähköpostitse valitulle henkilölle ja muille hakijoille sähköpostitse. Näin on tehty tässäkin asiassa ja kantelija on saanut tiedon valinnasta 6.6.2022.

Lisäselvityspyynnön johdosta Tampereen kaupunki on ilmoittanut, ettei kantelijan tietopyyntöön ole vastattu lainkaan.

3 RATKAISU

Katson Tampereen kaupungin menetelleen lainvastaisesti, että kantelijan tietopyyntöön ei ole vastattu

Perustelen ratkaisuni seuraavasti.

3.1 Sovellettavia oikeusohjeita

Julkisuuslain 3 §:ssä säädetään lain tarkoituksesta. Pykälän mukaan tässä laissa säädettyjen tiedonsaantioikeuksien ja viranomaisten velvollisuuksien tarkoituksena on toteuttaa avoimuutta viranomaisten toiminnassa sekä antaa yksilöille ja yhteisöille mahdollisuus valvoa julkisen vallan ja julkisten varojen käyttöä, muodostaa vapaasti mielipiteensä sekä vaikuttaa julkisen vallan käyttöön ja valvoa oikeuksiaan ja etujaan.

Julkisuuslain 14 §:ssä säädetään asiakirjan antamisesta päättämisestä. Pykälän 2 momentin mukaan tiedon asiakirjan sisällöstä antaa se viranomaisen henkilöstöön kuuluva, jolle viranomainen on tämän tehtävän määrännyt tai jolle se hänen asemansa ja tehtäviensä vuoksi muuten kuuluu.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos virkamies tai muu 2 momentissa tarkoitettu henkilö kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on 1) ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy, 2) annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi, 3) tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi sekä 4) annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Pykälän 4 momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitettu asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Julkisuuslain 33 §:ssä säädetään muutoksenhausta. Pykälän 2 momentin mukaan muutoksenhausta muuhun päätökseen ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

3.2 Arviointi

Julkisuusperiaatteen toteuttamiseksi julkisuuslaissa on tarkat menettelysäännökset siitä, kuinka viranomaisessa on toimittava, kun sillä olevan asiakirjan sisällöstä pyydetään tietoa. Menettely on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa asiakirjan antamisesta päättää henkilö, jolle tehtävä kuuluu. Jos hän kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on lain mukaan muun ohella ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy, annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi ja tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi.

Jos tiedon pyytäjä haluaa asiaan viranomaisen ratkaisun, menettelyn toisessa vaiheessa viranomaisen ratkaisee asian valituskelpoisella päätöksellä. Viranomaisen päätökseen, jolla pyydetyn tiedon saaminen on kokonaan tai joltakin osin evätty, saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Oikeusasiamiehen julkisuuslain noudattamista koskeva laillisuusvalvonta rajoittuu yleensä lain menettelysääntöihin. Tämä johtuu siitä, että oikeusasiamies ei voi päättää viranomaisen asiakirjojen julkisuudesta tai tiedon antamisesta, eikä antaa niitä koskevia määräyksiä. Julkisuudesta päättää ensi vaiheessa viranomaisen palveluksessa oleva henkilö, sitten viranomaisen ja viime kädessä hallintotuomioistuin. Menettelysääntöjen noudattamisella on tärkeä merkitys sille, että julkisuusperiaate toteutuu käytännössä. Jotta jokaisen oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta voi toteutua, on välttämätöntä, että tietopyynnön käsittelyssä menetellään lain mukaisesti.

Oikeusasiamiehen laillisuusvalvontakäytännössä on edellytetty valituskelpoisen päätöksen antamista myös tietyissä erityistilanteissa. Erään korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun (KHO 22.3.2005/668) mukaisesti on edellytetty, että valituskelpoinen päätös annetaan pyydettyä myös siinä tilanteessa, että viranomaisella ei ole pyydettyä asiakirjaa. Tällä menettelyllä turvataan se, että kysymys pyydetyn asiakirjan olemassaolosta ei jää pelkästään ilmoituksen varaan.

Tässä asiassa oli kysymys siitä, että kantelijan pyytämää asiakirjaa ei ollut olemassa Tampereen kaupungilla, koska sitä ei ollut laadittu. Tähän nähden kantelijalle olisi tullut vastata julkisuuslain mukaisesti ja tiedustella, haluaako hän saattaa asian viranomaisen ratkaistavaksi.

Selvityksen mukaan kantelijalle ei vastattu, koska kirjaamossa tapahtui virhe, jonka vuoksi asiakirjapyyntö ohjattiin virheellisesti Monetra Pirkanmaa Oy:lle. Kaupunki pahoittelee virhettä ja selvityksen mukaan kaupunki on tämän vuoksi muistuttanut kirjaamoja ohjeistuksesta, jotta se toimii jatkossa oikein.

Koska kaupunki on jo kiinnittänyt asiaan huomiota, ei asia anna tältä osin aihetta muuhun. Sen sijaan pidän moitittavana, että kaupunki ei ole

vastannut kantelijalle senkään jälkeen, kun tietopyyntö ja sen käsittelyssä tapahtunut virhe on tullut kaupungin tietoon.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsityksen virheellisestä menettelystä Tampereen kaupungin tietoon.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestä Tampereen kaupungille.

Apulaisoikeusasiamies

Maija Sakslin

Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri

Päivi Lahtinen

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.